

Visie op visie

Een visie is een 'inspirerend toekomstbeeld'. Het helpt bij het geven van richting, het helpt bij het verklaren waarom je iets wel of niet doet. In dit artikel geef ik wat overwegingen en kanttekeningen bij het begrip 'visie', maar kijk ik vooral naar de praktische kant ervan. We staan vlak voor het publiceren van onze verkiezingsprogramma's in het kader van de raadsverkiezingen. Wat zou ons inspirerend toekomstbeeld kunnen zijn als vertegenwoordiger van een christendemocratische partij? Hoe kom je daartoe en hoe draag je hem uit?

Visie versterkt

De redactie van Bestuursforum heeft zich laten inspireren door een fantastisch schema. Het geeft een praktisch toekomstbeeld van 'veranderen', maar het geeft toch vooral een beeld van waarom het niet lukt om tot verandering te komen. Als één van de blokjes ontbreekt gaat het steeds op een andere manier mis. Ik gebruik het schema al sinds begin jaren negentig en al menig keer heb ik mogen horen: 'Maar wat als ze bij mij allemaal

ontbreken?' Het antwoord is dan overigens snel gegeven: ga iets anders doen – de verandering vindt u wel. Toch ben je er ook nog niet met alleen het verwoorden van een visie. Onderzoek naar het fenomeen in het bedrijfsleven, leert dat het hebben van een visie in tijden van hoogconjunctuur je positief doet onderscheiden van je concurrenten, maar dat een visie je niet tegen slechte prestaties beschermt in tijden van laagconjunctuur. Een visie is dus vooral een versterker

Reageren op dit artikel?
delegatie@zuidholland.cda.nl

van jouw karakter; het hoeft dit op zich nog niet te veranderen.

Doorklinkende visie

Dat is ook goed om te beseffen op het moment dat je aan de slag gaat met programma en boodschap. Er zit al heel veel visie in onze CDA-beginselen. Dit is een uitgelezen tijd om deze te versterken. Neem bijvoorbeeld even de tijd voorafgaand aan een sessie over het programma om bij elkaar na te gaan wat je nu eigenlijk zo inspirerend vindt aan het gedachtegoed van het CDA. Met alle verschillen die er ongetwijfeld zullen zijn, denk ik dat dit direct een stevige bodem legt onder elke visie die je daarna wilt formuleren. Dat kan overigens nog best een puzzel zijn. Naar ik vermoed willen steeds meer mensen echt weten waar het CDA in termen van visie en bijbehorende idealen voor staat. Zoek daar gelegenheid voor, bijvoorbeeld in de vorm van een lezing of een 'long read'. Daar is echt een publiek voor. Voor vele anderen moet het toch vooral praktisch blijven. De visie moet dan 'doorklinken' in wat je brengt.

Termijn

'Beste mijnheer Jansen, waar ziet u zich over tien jaar?' 'In mijn spiegel', is het antwoord. Geen speld tussen te krijgen.

Toch roept dit wel een interessante vraag op over de termijn waarop een visie geldig is. Mijn suggestie zou zijn dat voor een verkiezingsprogramma de visie zo nodig langer dan vier jaar moet zijn. Een visie is in ieder geval meer dan een 'plan'. Je probeert als partij als het ware net voorbij de horizon te kijken en daarvoor rek je jezelf uit.

Maak het echter niet te technisch. Op dit moment wordt er bijvoorbeeld gesproken over 'een volledige digitalisering van gemeentelijke 'life events' op basis van blockchain'. Dat kan inderdaad gaan gebeuren, maar maak de visie niet te futuristisch. Blijf dicht bij de mensen. Ontwikkel bijvoorbeeld een visie op de wijze waarop we oud willen worden en wat daar voor huisvesting voor nodig is, of formuleer een visie op leegstand die meer is dan het doortrekken van bestaande lijntjes.

Visie-ontwikkeling

Een visie is zo opgeschreven, maar daarmee heb je hem nog niet zo levend dat deze werkt. Je kan ruwweg op twee manieren te werk gaan. De eerste is die van de blik vooruitwerpen: je vraagt elkaar – bijvoorbeeld in de context van een CDA100-evenement – op te schrijven hoe de gemeente in jullie visie over bijvoorbeeld vijf jaar ervoor moet staan en brengt dan een gezamenlijke lijn aan in alle denkbeelden. Bij de andere manier begin je juist bij waar je als lokale CDA voor staat en waar je trots op bent: kijk, dit hebben we voor elkaar gekregen. Of: kijk, zo komen we als gemeente verder. Bij deze manier ga je een visie

formuleren vanuit jouw visie op waar de gemeente en haar inwoners sterker van worden.

Bij de eerste manier bestaat het risico dat je teveel in abstracties gaat praten. Bij de tweede loop je het risico dat het te klein blijft en je je niet klaarmaakt voor het besturen van de gemeente.

Een interessante wijze om beide te combineren is door eerst als het ware de visie 'op te halen' van de verschillende maatschappelijke partners van het CDA en aan het buurtcomité, de woningcorporatie, de sportvereniging e.d. te vragen wat hun visie is, om daar vervolgens vanuit de CDA-visie het programma mee vorm te geven.

*Een visie is zo opgeschreven,
maar daarmee heb je hem nog
niet zo levend dat deze werkt*

Visieconflict

Denk in ieder geval niet dat het ontwikkelen van een visie vooral een kwestie van techniek is. Een van de meest prangende vragen waarmee je in het kader van visieontwikkeling te maken kan krijgen is deze: zie je de gemeente zelfstandig blijven? Het kan best zijn dat je ook als CDA verwacht dat een fusie op termijn onvermijdelijk is, maar vergeet dan niet als CDA een visie te hebben op hoe wij omgaan met vraagstukken als deze: van onderop. Een persoonlijke visie of verwachting hoeft dus niet hetzelfde te zijn als handelen vanuit de CDA-visie.

Dat kan ingewikkeld zijn, mede omdat sommige leden meer integraal of 'meta' denken en anderen sterk vanuit het nu en de lokale situatie in wijk of dorp. Vanuit onze visie op hoe wij met elkaar omgaan, mag je dan verwachten dat er aan beide kanten beweging is als zich een visieconflict voordoet. Onderschat in ieder geval niet hoe rijk het CDA is als het gaat om onze stijl van met elkaar omgaan. Ook dat is visie.

Visie brengen

Zonder visie resteert verwarring, zo lijkt de suggestie van het schema. De werkelijkheid is dat we heel lang kunnen doormodderen zonder een visie te formuleren. Een visie heb je omdat je iets wil en omdat je vaart wilt maken. Daar volgt uit dat je niet te bescheiden moet zijn over je visie: 'Be good and tell it'. Dat kan je doen door direct vanuit je visie te vertellen, of nog beter: laat het zien: 'Be good and show it'. Laat bijvoorbeeld zien wat je in de afgelopen periode gepresteerd hebt en vertel erbij vanuit welke visie dat is gedaan. Achteraf zeggen we nog weleens dat we ons te bescheiden hebben opgesteld. Met een goede visie is daar geen enkele noodzaak toe. •